

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Urząd Statystyczny w Krakowie – Ośrodek Statystyki Kultury

Informacja sygnalna

WYNIKI BADAŃ GUS

Działalność instytucji kultury w Polsce w 2010 r.

Działalność instytucji kultury polega na tworzeniu, upowszechnianiu i ochronie kultury. Prowadzona jest poprzez różnorodne formy organizacyjne, m.in.: teatry i instytucje muzyczne, kina, galerie i salony sztuki, muzea i instytucje paramuzealne, biblioteki i domy kultury¹, zarówno przez podmioty publiczne jak i prywatne.

Według stanu w dniu 31 XII 2010 r. w Polsce działały 782 muzea, 370 galerii i salonów sztuki, 183 teatry i instytucje muzyczne, 443 kina oraz 8342 biblioteki publiczne i filie biblioteczne. W 2010 r. zmalała nieznacznie w stosunku do roku 2009 liczba czytelników w bibliotekach, liczba zwiedzających galerie i salony sztuki, a także liczba widzów w kinach, wzrosła natomiast liczba zwiedzających muzea oraz liczba widzów i słuchaczy w teatrach i instytucjach muzycznych.

Dostępność instytucji kultury wiąże się z przystosowaniem obiektów kulturalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, szczególnie osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W przypadku każdej z omawianych instytucji kultury zauważalny jest wzrost liczby tego typu jednostek.

W 2010 r. do potrzeb osób niepełnosprawnych przystosowanych było ogółem 37,6% muzeów i oddziałów muzealnych (37,1% w sektorze publicznym i 40,2% w sektorze prywatnym) o 6,2% więcej niż w 2009 r. oraz 51,1% galerii i salonów sztuki (w 2009 r. - 39,3%), z czego 56,9% galerii w sektorze publicznym i 44,0% galerii w sektorze prywatnym.

W ubiegłym roku zwiększyła się również liczba teatrów i instytucji muzycznych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych. Obecnie 72,7% tego typu instytucji posiada udogodnienia dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich (w 2009 r. - 65,6%). Wśród nich najlepiej przystosowane są opery (90,0%), operetki (80,0%) i filharmonie (88,0%), stosunkowo najgorzej - teatry dramatyczne (72,9%) i lalkowe (69,0%).

Tendencja wzrostowa odnośnie przystosowywania budynków zajmowanych przez instytucje kultury do potrzeb osób niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich widoczna jest także w przypadku kin stałych oraz bibliotek publicznych. W 2010 r. 77,4% kin stałych dawało możliwość swobodnego dostępu do nich osobom niepełnosprawnym. W przypadku bibliotek publicznych - tylko 26,6% bibliotek i filii bibliotecznych było przystosowanych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich (o 5,4% więcej niż rok wcześniej).

¹ Dane o domach i ośrodkach kultury, klubach i świetlicach zbierane są co 2 lata (ostatnie dane pochodzą z 2009 r.). Instytucje te zostały opisane w informacji sygnalnej „Działalność instytucji kultury w Polsce w 2009 r.”

Tabl. 1. Wybrane instytucje kultury według województw w 2010 r.
Stan w dniu 31 XII

WOJEWÓDZTWA	Ogółem					Odsetek instytucji przystosowanych dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich ^a				
	muzea ^b	galerie i salony sztuki	kina stałe	teatry i instytucje muzyczne	biblioteki publiczne ^c	muzea ^b	galerie i salony sztuki	kina stałe	teatry i instytucje muzyczne	biblioteki publiczne ^c
POLSKA	782	370	438	183	8342	30,1	48,6	77,4	72,7	26,6
Dolnośląskie	58	25	43	17	639	36,2	56,0	83,7	64,7	32,9
Kujawsko-pomorskie	29	12	17	9	443	31,0	58,3	70,6	77,8	29,6
Lubelskie	45	11	29	6	597	15,6	18,2	72,4	50,0	23,1
Lubuskie	15	5	11	3	258	13,3	20,0	72,7	66,7	26,7
Łódzkie	46	46	23	11	559	19,6	58,7	73,9	54,5	22,5
Małopolskie	115	67	46	17	759	27,8	43,3	78,3	76,5	22,9
Mazowieckie	115	64	56	41	987	36,5	46,9	73,2	63,4	31,9
Opolskie	13	3	9	3	318	38,5	33,3	77,8	100,0	23,6
Podkarpackie	44	7	30	3	690	22,7	57,1	60,0	100,0	15,9
Podlaskie	26	9	14	7	243	19,2	44,4	71,4	71,4	21,8
Pomorskie	57	23	14	13	336	31,6	34,8	71,4	76,9	38,1
Śląskie	55	41	56	20	814	45,5	63,4	83,9	90,0	28,4
Świętokrzyskie	24	11	10	4	291	45,8	36,4	100,0	100,0	27,1
Warmińsko-mazurskie	27	13	21	5	316	18,5	61,5	76,2	80,0	29,7
Wielkopolskie	86	20	38	12	714	30,2	40,0	84,2	75,0	26,1
Zachodniopomorskie	27	13	21	12	378	29,6	53,8	85,7	75,0	25,7

a Wejście do budynku. **b** Łącznie z oddziałami. **c** Z filiami.

W 2010 r. w poszczególnych województwach Polski zauważalne były różnice zarówno w dostępie do instytucji kultury, jak i w stopniu korzystania z nich. Od lat obserwuje się także zróżnicowanie między miastem a wsią, dotyczące zarówno gęstości sieci instytucji kultury, jak też uczestnictwa ludności w kulturze. Zdecydowana większość instytucji scenicznych, podobnie jak kina i galerie, zlokalizowana jest w dużych miastach.

Pomimo dalszego rozwoju w roku 2010 instytucji kultury sektora prywatnego, większość z nich stanowiły nadal instytucje publiczne. Dotyczy to przede wszystkim bibliotek publicznych i ich filii, należących wyłącznie do sektora publicznego. Ponadto, w 2010 r. 85,0% muzeów i oddziałów muzealnych, 67,9% kin oraz 55,1% galerii i salonów sztuki prowadzonych było przez jednostki sektora publicznego.

Tabl. 2. Wybrane wskaźniki dla instytucji kultury według województw w 2010 r.

WOJEWÓDZTWA	Biblioteki publiczne (z filiami)		Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych	Widzowie w kinach stałych
	wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w woluminach		
na 1000 ludności				
POLSKA	18,4	3488	302	983
Dolnośląskie	19,7	3458	336	1146
Kujawsko-pomorskie	18,4	3677	320	851
Lubelskie	19,6	2938	109	513
Lubuskie	18,6	3790	357	873
Łódzkie	19,2	3531	238	843
Małopolskie	16,2	3273	309	1110
Mazowieckie	15,6	3286	543	1551
Opolskie	20,2	3978	166	544
Podkarpackie	19,3	4189	106	429
Podlaskie	20,2	3897	313	685
Pomorskie	18,4	2542	344	1125
Śląskie	19,7	3610	306	1177
Świętokrzyskie	19,1	3510	215	433
Warmińsko-mazurskie	18,4	3569	255	657
Wielkopolskie	20,3	3497	248	952
Zachodniopomorskie	17,6	4170	234	926

Muzea

Muzea dają wyobrażenie o bogactwie i różnorodności polskiej kultury narodowej. W ostatnich latach dostrzegalny jest rozwój sieci placówek muzealnych w Polsce. Według stanu na koniec 2010 r. w Polsce działały 782 muzea (łącznie z oddziałami), które odwiedziło 22,2 mln zwiedzających, co stanowi wzrost o 7,6 % w porównaniu z 2009 r. (20,7 mln zwiedzających). Przeciętna liczba zwiedzających na jedno muzeum wyniosła w 2010 r. 28,4 tys. osób. Liczba ta z roku na rok wzrasta - w 2009 r. odnotowano 26,7 tys. zwiedzających na jedno muzeum.

Najwięcej jest muzeów historycznych (149 czyli 19,1%), interdyscyplinarnych (102 czyli 13,0%) oraz artystycznych (81 czyli 10,4%).

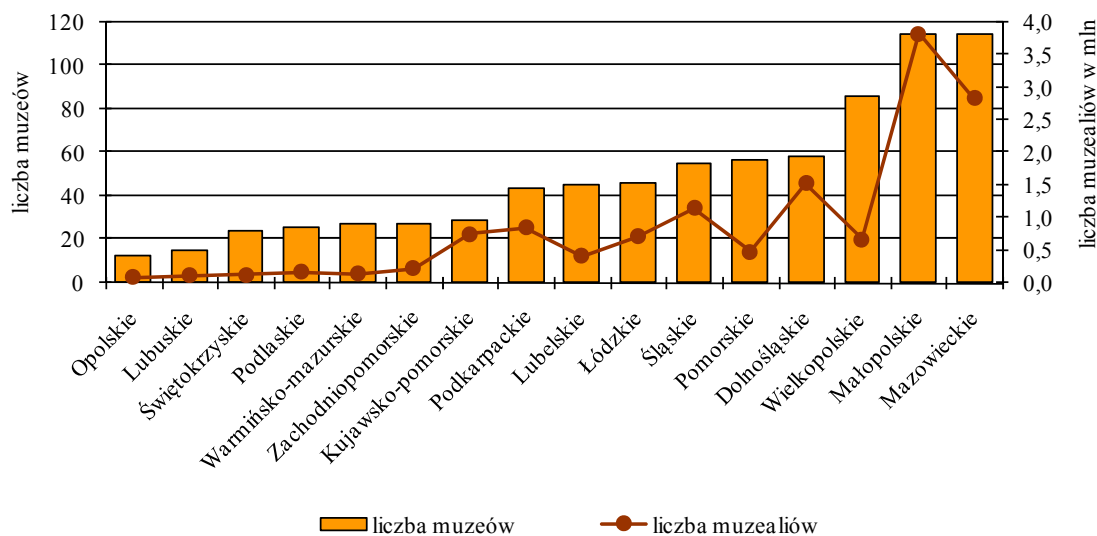
Najczęściej odwiedzanymi w 2010 r. polskimi muzeami były muzea artystyczne, które odwiedziło 5,7 mln osób (25,7% wszystkich zwiedzających). Muzea historyczne, gromadzące zbiory dotyczące dziejów kraju, chociaż najliczniejsze, odnotowały 4,4 mln (19,8% ogółu) zwiedzających. Na trzecim miejscu pod względem liczby zwiedzających znalazły się muzea martyrologiczne, zajmujące się ochroną obiektów i urządzeń byłych obozów koncentracyjnych, obozów pracy przymusowej, więzień i miejsc straceń oraz przedmiotów związanych z tymi obiektami i urządzeniami – odwiedziło je 1,9 mln osób, co stanowiło 8,6% ogółu zwiedzających.

Ważną i liczną grupą wśród zwiedzających muzea jest młodzież szkolna. W 2010 r. zorganizowane grupy młodzieży szkolnej stanowiły 24,8 % ogółu zwiedzających muzea (5,5 mln), najwięcej w muzeach województwa świętokrzyskiego i lubelskiego (odpowiednio

42,3% i 33,3% ogółu zwiedzających w każdym z województw), najmniej – w muzeach województwa mazowieckiego (17,4% ogółu zwiedzających w tym województwie).

Młodzież szkolna najczęściej zwiedzała muzea historyczne, martyrologiczne i artystyczne - czyli muzea, których zwiedzanie jest związane z realizacją programu szkolnego.

Wykr. 1 Muzea i ich zasoby według województw w 2010 r.
Stan w dniu 31 XII

W 2010 r. w polskich muzeach było 14,1 mln muzealiów, o 3,8% więcej niż przed rokiem. Największą ilością muzealiów dysponowały muzea przyrodnicze (2,3 mln eksponatów) i artystyczne (2,1 mln eksponatów). Na trzecim miejscu należy wymienić muzea historyczne i interdyscyplinarne, z ilością muzealiów w liczbie 1,5 mln eksponatów. Najmniej zasobne w muzealia były – najmniej liczne - muzea literackie i militarne (posiadające odpowiednio 3,1 i 16,1 tys. muzealiów).

W strukturze zbiorów muzealnych według ich rodzaju dominowały muzealia z dziedziny archeologii (18,3% ogółu), przyrody (16,5 %) oraz sztuki (12,8%).

W 2010 r. muzea zorganizowały w kraju 4750 wystaw czasowych i 1823 wystawy stałe.

Działalność muzeów nie sprowadza się wyłącznie do organizowania wystaw i ekspozycji. Na szeroką skalę prowadzą one współpracę ze szkołami realizując programy edukacji poprzez sztukę. Dla młodzieży organizowane są poranki kulturalne, koncerty, projekcje filmów, spotkania z ludźmi kultury i sztuki.

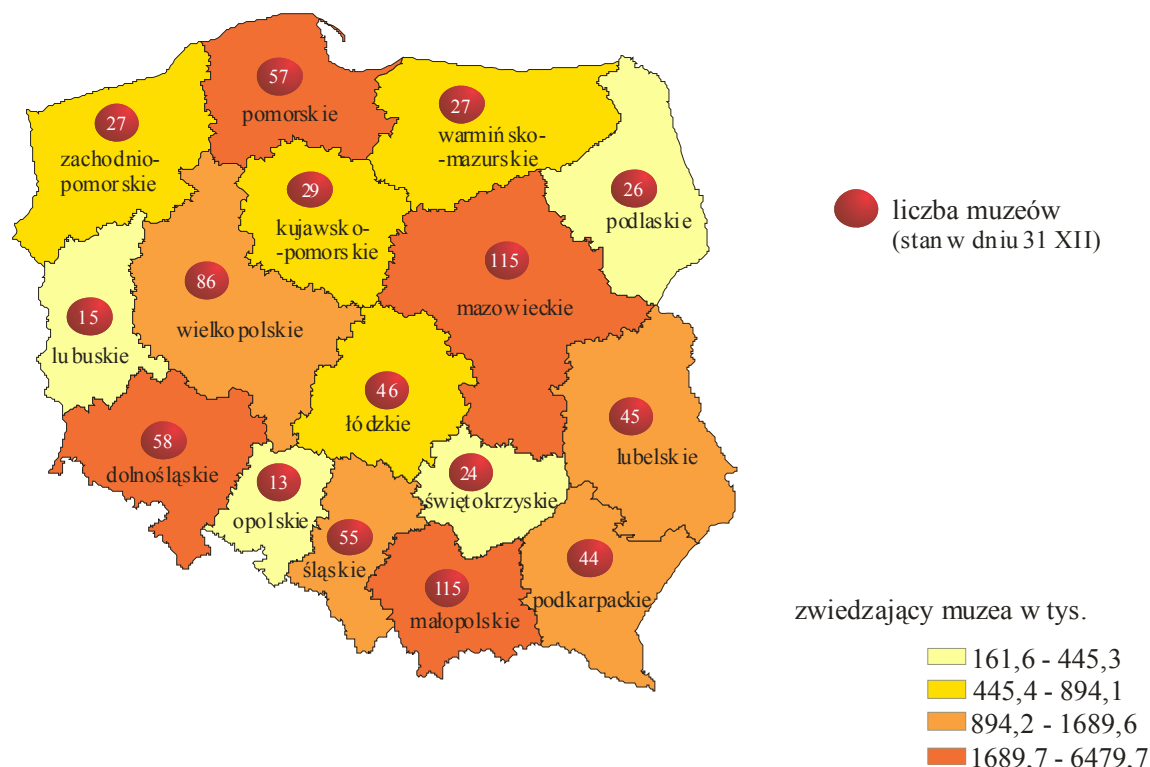
Działalność oświatowa obejmuje także organizowanie przez muzea odczytów, prelekcji, sesji i seminariów, warsztatów, konkursów, koncertów oraz imprez plenerowych. W analizowanym roku zorganizowanych zostało łącznie 105,7 tys. tego rodzaju imprez, w których uczestniczyło 6,5 mln osób.

Jednocześnie jednym z celów działalności statutowej muzeów jest działalność wydawnicza obejmująca wydawanie folderów, plakatów, katalogów i innych wydawnictw. W 2010 r. muzea wydały w formie drukowanej 7400 tytułów w nakładzie 6,0 mln

egzemplarzy, a także 156 tytułów w formie elektronicznej, w tym 122 dostępne przez Internet.

Muzea w Polsce należą w większości do sektora publicznego. W 2010 r. ich liczba wynosiła 665 (co stanowiło 85,0 % ogółu), muzeów prywatnych było 117 (15,0%). Większość muzeów publicznych znajdowała się w gestii władz samorządowych (547 - 82,3%), muzea prywatne prowadzone były głównie przez organizacje społeczne, polityczne i związki zawodowe (37 - 31,6%) oraz kościelne (27 - 23,1%).

Mapa 1. Muzea i zwiedzający w 2010 r.

W 2010 r. nadal zauważalne było zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi województwami pod względem liczby placówek muzealnych. Największa liczba muzeów działała w województwie małopolskim oraz mazowieckim (po 115), w następnej kolejności w wielkopolskim (86). Najmniejsza liczba tego typu instytucji kultury znajdowała się w województwach: opolskim (13) i lubuskim (15).

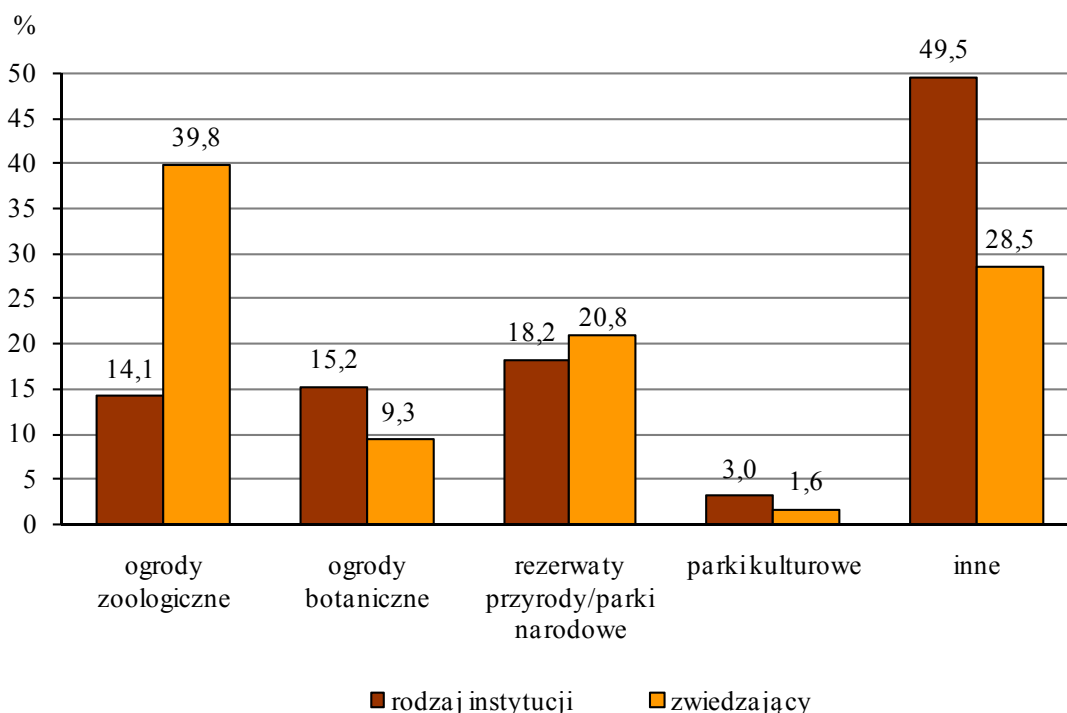
W województwach z największą liczbą muzeów odnotowano także największą liczbę zwiedzających (odpowiednio: w małopolskim - 6,5 mln osób i mazowieckim - 4,7 mln osób), a w następnej kolejności w muzeach województwa pomorskiego i dołnośląskiego (po 1,7 mln osób).

Instytucje paramuzealne

W 2010 r. funkcjonowało w Polsce 99 instytucji paramuzealnych, tj. placówek w swoim charakterze zbliżonych do muzeów, udostępnianych zwiedzającym w sposób rejestrowany, na ogół prezentujących zestaw zbiorów lub opracowane wystawy tematyczne. Wśród nich znajdowało się w 2010 r. 14 ogrodów zoologicznych, 15 ogrodów botanicznych oraz 18 rezerwatów przyrody/parków narodowych, a także 52 innego rodzaju instytucje

paramuzealne, takie jak: parki kulturowe, planetaria, miasteczka i centra techniki. Łącznie zgromadziły one 177,9 tys. eksponatów i okazów przyrody, a odwiedziło je 9,1 mln osób, w tym 1,9 mln młodzieży szkolnej zwiedzającej te instytucje w zorganizowanych grupach, co stanowi 21,4% ogółu zwiedzających.

Wykr. 2 Struktura instytucji paramuzealnych w 2010 r.

W 2010 r. instytucje paramuzealne przygotowały 120 wystaw stałych i 354 wystawy czasowe. Największym zainteresowaniem zwiedzających cieszyły się ogrody zoologiczne (3,6 mln; 39,8% ogółu zwiedzających) oraz rezerваты przyrody (1,9 mln; 20,8%). Ogrody botaniczne odwiedziło 837,9 tys. osób (9,3% ogółu), a innego rodzaju instytucje paramuzealne łącznie 2,6 mln osób.

Większość instytucji paramuzealnych należała do sektora publicznego – 78,8% (78 jednostek), zgromadzonych było w nich 88,2% wszystkich okazów/eksponatów; podmiotów prywatnych było tylko 21,2% (21).

Placówki paramuzealne, podobnie jak muzea, prowadziły działalność oświatową. Zorganizowały łącznie 14,3 tys. różnorodnych imprez edukacyjnych typu: odczyty, prelekcje, spotkania i lekcje muzealne, koncerty, seanse filmowe, warsztaty, sesje, seminaria, imprezy plenerowe, w których wzięło udział łącznie 778,0 tys. osób. W ramach prowadzonej w 2010 r. działalności wydawniczej, instytucje paramuzealne opublikowały 422 tytuły w łącznym nakładzie 1,0 mln egzemplarzy, w tym 95 tytułów informatorów i folderów w nakładzie 429,6 tys. egzemplarzy.

Najliczniej instytucje paramuzealne występują w województwach: dolnośląskim (13), małopolskim (11) i pomorskim (9). Najmniej tego typu placówek znajduje się w województwie opolskim, warmińsko-mazurskim i lubuskim.

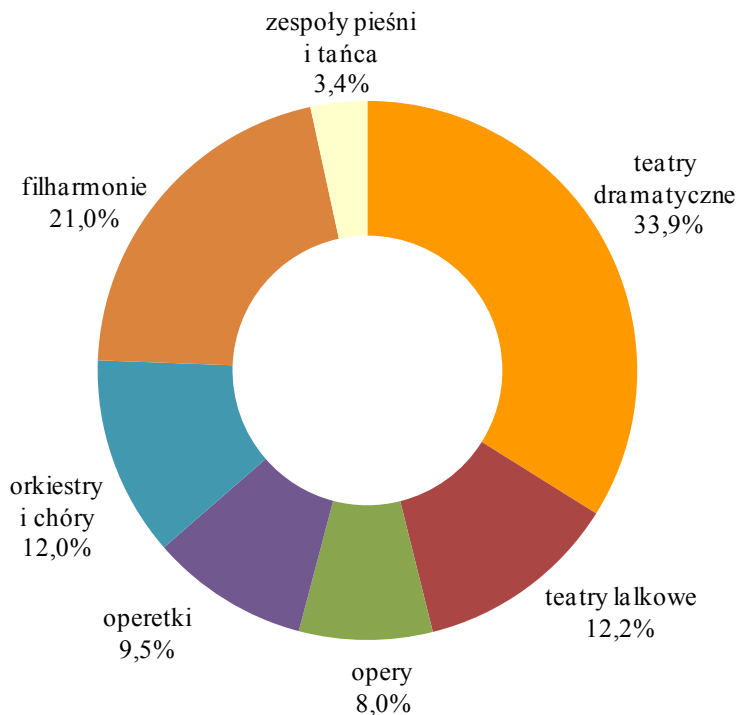
Teatry

W roku 2010 działały w Polsce 183 teatry i instytucje muzyczne. Wśród teatrów i instytucji muzycznych dominowały teatry dramatyczne (85). Kolejne najbardziej liczne instytucje to teatry lalkowe (29), muzyczne (10 oper i 15 operetek) i filharmonie (25), następnie orkiestry (12), chóry (4) oraz zespoły pieśni i tańca (3).

Najwięcej, bo 41 teatrów i instytucji muzycznych, zlokalizowanych było w województwie mazowieckim, w tym aż 36 w samej Warszawie. Warszawskie teatry i instytucje muzyczne wystawiły w 2010 r. 19,3% wszystkich przedstawień scenicznych, które przyciągnęły 23,3% ogółu widzów i słuchaczy w Polsce. Kolejne miejsca po województwie mazowieckim, pod względem liczby teatrów, zajęły województwa: śląskie (20 teatrów) oraz małopolskie i dolnośląskie (po 17 teatrów). Najmniej tego rodzaju instytucji działało w województwie lubuskim, opolskim i podkarpackim (po 3).

W minionym roku teatry i instytucje muzyczne wystawiły łącznie 55,5 tys. przedstawień i koncertów. Frekwencja widzów i słuchaczy na przedstawieniach i koncertach była niewiele większa w stosunku do roku ubiegłego i wyniosła 11,5 mln osób. Teatry dramatyczne wystawiły ponad 21,0 tys. spektakli, lalkowe – 9,1 tys. Orkiestry, chóry i filharmonie zorganizowały łącznie 20,5 tys. koncertów (z czego 13,7 tys. filharmonie).

Wykr. 3 Struktura widzów i słuchaczy teatrów i instytucji muzycznych w 2010 r.

Biorąc pod uwagę liczbę widzów i słuchaczy przypadającą na 1 przedstawienie lub koncert, najwięcej widzów - średnio 936 osób - oglądało w ubiegłym roku przedstawienia zorganizowane przez zespoły pieśni i tańca. Dość liczną widownię na 1 przedstawieniu zgromadziły w 2010 r. opery i operetki (odpowiednio przeciętnie po 588 i 386 widzów na 1 przedstawienie). Średnio 186 osób stanowiło widownię na przedstawieniu w teatrze dramatycznym, w filharmonii 177 słuchaczy, natomiast w teatrze lalkowym 155 widzów.

W 2010 r. w teatrach dramatycznych i muzycznych miały miejsce 624 premiery (o 91 mniej niż w 2009 r.), najwięcej – podobnie jak rok wcześniej - w teatrach dramatycznych (401).

Filharmonie i orkiestry wykazują natomiast dużą aktywność w zakresie edukacji dzieci i młodzieży, organizując między innymi szkolne audycje muzyczne. W 2010 r. liczba audycji zorganizowanych przez filharmonie wyniosła 10,3 tys. i wzrosła w porównaniu do 2009 r. o 0,4% (orkiestry zorganizowały 835 audycji).

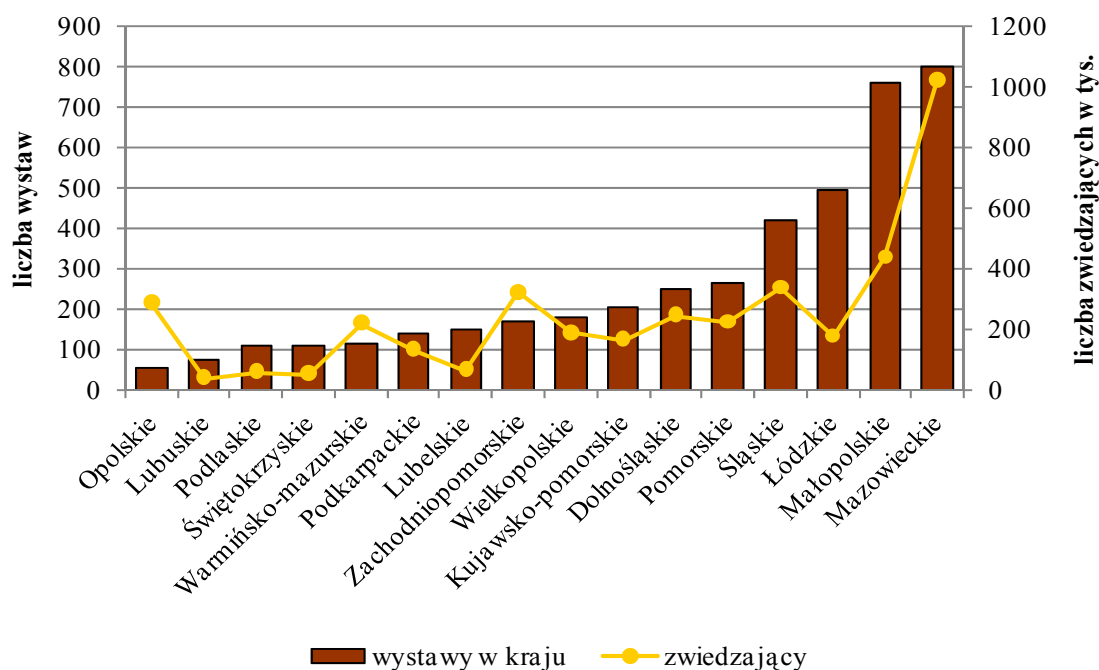
Galerie i salony wystawiennicze

Galerie są miejscem realizacji różnorodnych form działalności kulturalnej. Niemniej jednak podstawową funkcją galerii jest działalność wystawiennicza, a więc organizowanie i aranżacja wystaw. W Polsce w końcu 2010 r. działało 370 galerii i salonów sztuki, w tym 166 prywatnych.

W sektorze prywatnym właścicielami ponad połowy (92) galerii były osoby fizyczne, pozostałe należały m.in. do różnego rodzaju organizacji społecznych, politycznych, związków zawodowych (35) oraz fundacji (9). Instytucje sektora prywatnego dominowały w województwie mazowieckim (39) i małopolskim (36).

W sektorze publicznym przeważały jednostki samorządowe, głównie należące do samorządu powiatowego. Większość galerii i salonów sztuki znajdowała się w województwie małopolskim (67) i mazowieckim (64) oraz łódzkim (46) i śląskim (41). Można wyróżnić jeszcze trzy województwa, w których liczba galerii była stosunkowo duża: dolnośląskie, pomorskie i wielkopolskie, z liczbą galerii odpowiednio 25, 23, 20. W pozostałych województwach liczba galerii i salonów wystawienniczych była niewielka.

Wykr. 4 Wystawy i zwiedzający galerie i salony sztuki według województw w 2010 r.

Galerie i salony sztuki zorganizowały w ubiegłym roku 4392 wystawy (o 44 więcej niż w 2009 r.), w tym 200 plenerowych, oraz 4721 ekspozycje (o 60 więcej niż w 2009 r.). Ponad 87,4% wystaw, które zostały zorganizowane przez galerie i salony sztuki, to wystawy krajowe. Za granicą zaprezentowano 96 wystaw oraz 115 ekspozycji.

W 2010 r. wystawy odwiedziło podobnie jak rok wcześniej 4,0 mln osób. Największą popularnością wśród odwiedzających cieszyły się wystawy krajowe (75,9% zwiedzających), następnie zagraniczne (13,8%) i międzynarodowe (10,3% zwiedzających).

W strukturze zbiorów polskich galerii (695,8 tys. eksponatów) przeważającą część stanowiło malarstwo (62,0%), natomiast na drugim miejscu znalazły się zbiory z dziedziny grafiki (27,8%). Pozostałą część zbiorów w polskich galeriach stanowiły: fotografia (3,5%) oraz tzw. nowe media elektroniczne (3,5%), rysunek (2,0%), filmy o sztuce (0,5%), rzeźba (0,3%) oraz szkło i ceramika (0,2%) i inne zbiory.

Jedna galeria organizowała w ciągu roku średnio 12 wystaw. Oprócz wystaw, w galeriach odbywało się także dużo różnorodnych imprez o charakterze edukacyjnym, często związanych z wystawami, takich jak spotkania autorskie, odczyty i prelekcje, koncerty, konkursy, warsztaty oraz seanse filmowe. Z oferty edukacyjnej galerii skorzystało w ubiegłym roku łącznie 687,0 tys. osób, które wzięły udział w 16,1 tys. tego rodzaju imprezach.

Ponadto galerie i salony sztuki prowadziły działalność wydawniczą, prezentując swoją ofertę poprzez wydawanie folderów, katalogów i plakatów. W ramach tej działalności wydały 9,1 tys. tytułów (w tym 2,7 tys. w formie elektronicznej) o łącznym nakładzie 2,6 mln egzemplarzy.

Oprócz prowadzonej działalności wystawienniczej, edukacyjnej i wydawniczej, galerie były organizatorami aukcji. W ubiegłym roku przeprowadzono 62 aukcje, z czego 71,0% przygotowały galerie sektora prywatnego, a uczestniczyło w nich 3,6 tys. osób.

Kina

W 2010 r. najchętniej odwiedzaną instytucją kultury było kino. Widzowie skorzystali z oferty kinowej łącznie 37,7 mln razy.

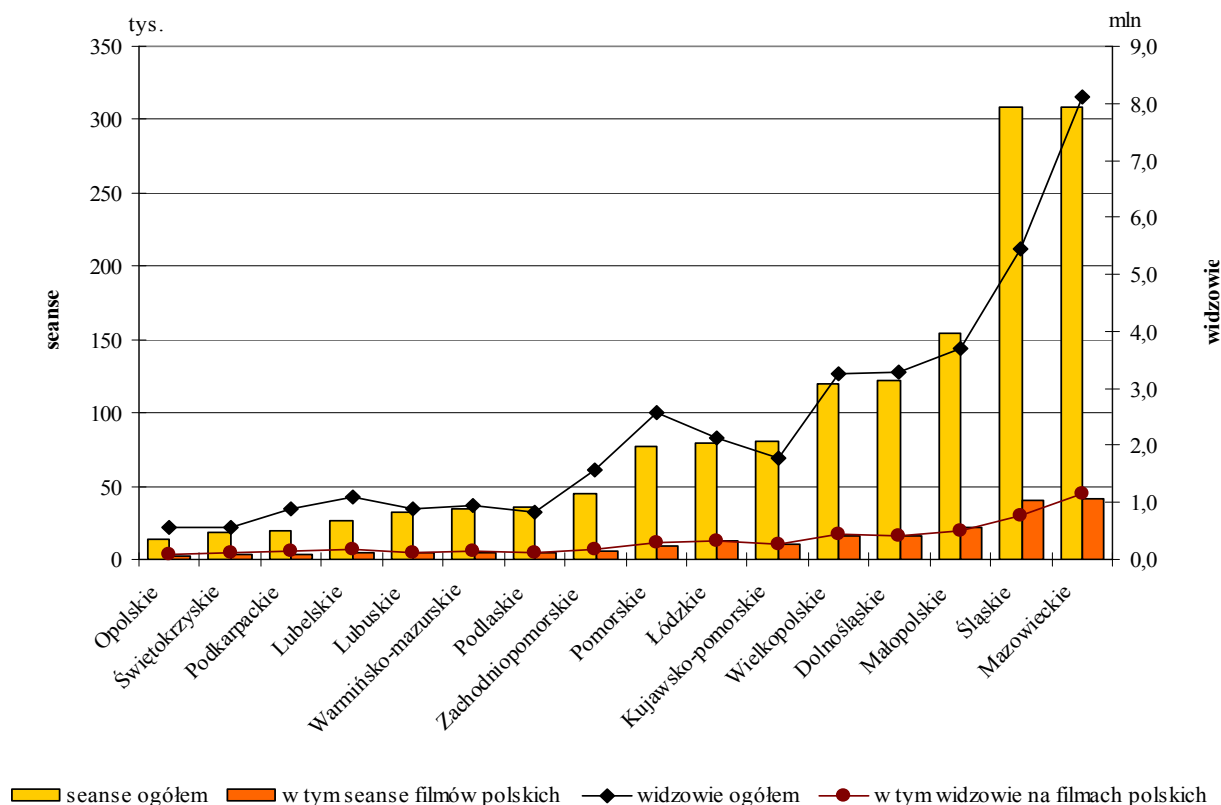
W Polsce na koniec 2010 r. odnotowano 443 działających kin (438 kin stałych i 5 kin ruchomych), a ich liczba zmniejszyła się o 2,6% w stosunku do roku 2009.

Z roku na rok kina wzbogacają ofertę seansów filmowych. W 2010 r. liczba organizowanych seansów wzrosła o 4,3%, co oznacza 60,5 tys. seansów więcej w porównaniu do roku poprzedniego. W roku 2010 z ogólnej liczby 1,5 mln wyświetlanych seansów, najwięcej projekcji filmów odnotowano w województwie mazowieckim i śląskim (20,9%) oraz w województwie małopolskim (10,4%) i dolnośląskim (8,2%).

Kina starają się przyciągnąć do siebie widzów proponując zróżnicowaną ofertę programową, prezentują filmy produkcji zagranicznej jak i rodzimej. Na tle ogólnej liczby wyświetlanych filmów seanse produkcji polskiej stanowiły zaledwie 13,4% projekcji, a produkcji europejskiej - 49,0%. W porównaniu do roku 2009 liczba projekcji filmów polskich spadła o 25,8%, tj. o 69,1 tys.

W 2010 r. do kin przybyło o 3,5% mniej widzów niż rok wcześniej. Przeciętnie na jeden seans przypadało 25 widzów. Średnio 987 osób na każdy 1000 ludności uczestniczyło w projekcjach filmowych. Dla porównania, w 2009 r. te proporcje wynosiły odpowiednio 28 oraz 1024 widzów.

Wykr. 5 Seanse i widzowie w kinach w 2010 r.

Największą popularnością cieszyły się multipleksy i minipleksy – z ich ofert skorzystało odpowiednio 64,9% i 22,8% widzów ogółem. Pozostali, tj. 12,3%, to widzowie korzystający z ofert małych kin, dysponujących jedną lub dwiema salami.

Pomimo spadku liczby widzów w 2010 r., kina starają się z roku na rok zwiększać liczbę sal projekcyjnych. W porównaniu z rokiem poprzednim w minipleksach powstało 29 nowych sal, najwięcej w województwie mazowieckim (10), dolnośląskim (7) i zachodniopomorskim (6).

Kina poza swoją podstawową działalnością, jaką jest projekcja filmów, starają się przyciągnąć widzów organizując: spotkania, koncerty, konkursy, warsztaty, imprezy plenerowe, lekcje czy sympozja. Wśród nich największą popularnością cieszyły się: spotkania, lekcje oraz koncerty. W 2010 r. odbyło się 1187 spotkań/prelekcji z łączną liczbą uczestników 94,4 tys. oraz 717 zajęć lekcyjnych, w których uczestniczyło 32,9 tys. osób. Zorganizowano 435 koncertów o łącznej liczbie słuchaczy 66,8 tys. osób.

Od kilku lat kina zachęcają do korzystania z internetowej rezerwacji biletów. Pozwala to zamówić bilety z dowolnego miejsca, wskazując nie tylko seans, ale także rząd i miejsce w sali kinowej. Wśród 443 kin działających w Polsce 26,2% dysponowało możliwością internetowej rezerwacji biletów. Największa liczba kin oferująca taki rodzaj usługi zlokalizowana była w województwie: śląskim (21), mazowieckim (19) oraz wielkopolskim (13), a najmniejsza w świętokrzyskim i opolskim (1).

Dzięki zastosowaniu w kinach audiodeskrypcji stwarza się możliwość odbioru sztuk wizualnych także osobom niewidomym i słabowidzącym. Audiodeskrypcja to technika

narracji wykorzystywana w kinematografii od niedawna. Pierwszy w Polsce pokaz z wykorzystaniem audiodeskrypcji odbył się w 2006 r.

W roku 2010 tylko 15 kin stałych (3,4%) oferowało osobom niedowidzącym i słabowidzącym korzystanie z audiodeskrypcji. Najwięcej takich kin (3) usytuowanych było w województwach małopolskim i warmińsko-mazurskim, oraz po 2 w mazowieckim i śląskim.

Biblioteki publiczne

W Polsce według stanu na koniec 2010 r. działały 8342 biblioteki publiczne łącznie z filiami. W porównaniu do ubiegłego roku nastąpił spadek o 50 placówek bibliotecznych. Filie biblioteczne stanowiły 68,8% ogółu bibliotek.

Najwięcej placówek bibliotecznych odnotowano w województwie mazowieckim (987) i śląskim (814), natomiast najmniej w województwach: lubuskim (258) oraz podlaskim (243).

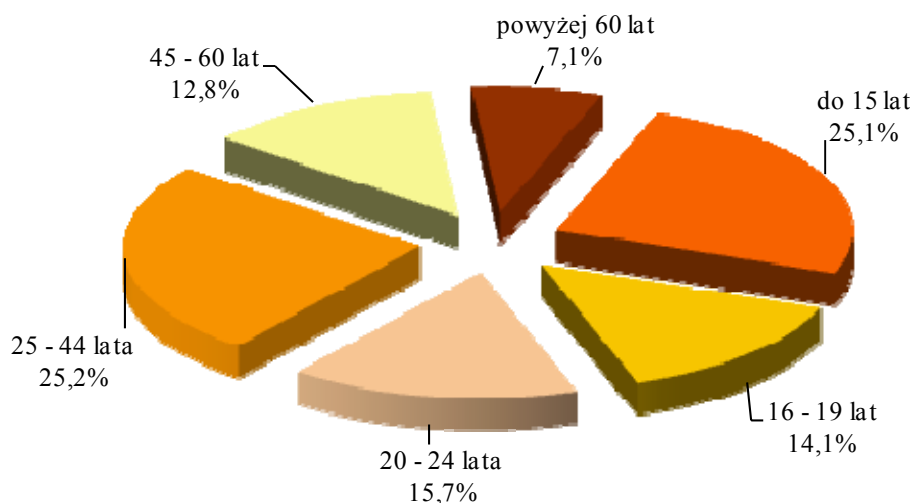
Wśród placówek bibliotecznych dominowały wiejskie biblioteki i ich filie w liczbie 5512. W mieście zlokalizowanych było 2830 bibliotek i filii bibliotecznych.

Biblioteki publiczne i filie biblioteczne prowadzą punkty biblioteczne. W 2010 r. było 1437 punktów bibliotecznych, w większości (922 punkty biblioteczne stanowiące 64,2% ogółu) zlokalizowanych na wsi. Z roku na rok liczba punktów bibliotecznych systematycznie spada. W stosunku do roku 2009 zmniejszyła się o 32, tj. o 2,2%.

Najwięcej punktów bibliotecznych znajdowało się w województwach: wielkopolskim (186), lubelskim (163) oraz kujawsko-pomorskim (142), natomiast najmniej tego typu placówek zlokalizowanych było w województwach: śląskim (34), opolskim (18) i świętokrzyskim (14).

W 2010 r. odnotowano 6,5 mln czytelników – osób, które dokonały co najmniej jednego wypożyczenia w roku. W porównaniu do 2009 r. nastąpił spadek liczby czytelników zarówno w mieście jak i na wsi, odpowiednio o 0,6% i 1,3%.

Wykr. 6 Struktura czytelników według wieku w bibliotekach publicznych w 2010 r.

Największe zainteresowanie czytelnictwem występowało u osób w przedziale wiekowym pomiędzy 25 a 44 rokiem życia. W 2010 r. liczba czytelników w tej grupie wiekowej wynosiła 1,6 mln, a więc w porównaniu do 2009 r. zwiększyła się o 3,6%. Najmniejszą liczbę czytelników odnotowano w przedziale wiekowym powyżej 60 lat, jednakże w porównaniu do 2009 r. liczba czytelników w tej grupie wiekowej wzrosła o 7,0% i wynosiła 461,8 tys. wypożyczających.

Biorąc pod uwagę strukturę czytelników według wykonywanego zajęcia najliczniejszą grupę stanowili uczniowie (41,3%), a najmniejszą rolnicy (1,0%).

Wraz ze zmniejszeniem się liczby czytelników spadła także liczba wypożyczeń książek i czasopism na zewnątrz oraz na miejscu. Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz zmniejszyły się w stosunku do 2009 r. o 2,1% i wynosiły 119,9 mln woluminów. Na miejscu udostępniono 28,2 mln woluminów księgozbioru, czyli o 3,9 % mniej niż w roku poprzednim.

Wskaźnik wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika w 2010 r. zmniejszył się w stosunku do roku 2009 i osiągnął 18,4 woluminów (w 2009 r. – 18,7).

Część bibliotek umożliwia czytelnikom korzystanie ze swoich zbiorów również w dni wolne od pracy. W 2010 r. 1880 placówek udostępniało swoje zbiory w soboty, a 42 w niedziele. Najwięcej czynnych w soboty bibliotek zlokalizowanych było w województwach: mazowieckim (210), lubelskim (162) oraz śląskim (157), natomiast w niedziele w województwach: małopolskim (9), lubelskim i mazowieckim (6) oraz świętokrzyskim (5).

Biblioteki, poza swoją podstawową działalnością, jaką jest gromadzenie i opracowywanie zbiorów bibliotecznych oraz udostępnianie tych zbiorów czytelnikom, organizują różnego rodzaju imprezy o charakterze literackim, edukacyjnym oraz wystawienniczym. W 2010 r. odbyło się 349,3 tys. różnego rodzaju imprez. Zorganizowano 59,2 tys. spotkań literackich, 171,7 tys. imprez edukacyjnych i oświatowych, a także 53,5 tys. wystaw. Najwięcej imprez odbyło się w województwach śląskim (45,4 tys.), mazowieckim (34,2 tys.) oraz zachodniopomorskim (33,8 tys.). Najmniejsze zaangażowanie w działalność pozastatutową na tle innych województw wykazały województwa: świętokrzyskie (10,3 tys.), opolskie (9,7 tys.) oraz podlaskie (6,5 tys.).

Poziom skomputeryzowania bibliotek publicznych ciągle wzrasta. W 2010 r. na 8342 biblioteki publiczne wraz z filiami aż 6,9 tys. posiadało w swoich placówkach przynajmniej jeden komputer. Stanowi to wzrost o 12,7% w porównaniu do ubiegłego roku. Stopień skomputeryzowania bibliotek w mieście jest wyższy niż na wsi i wynosi 91,6% (na wsi - 79,0%). Liczba komputerów użytkowanych w bibliotekach i filiach wynosiła 35,1 tys. i była wyższa o 10,4% od liczby użytkowanych komputerów w 2009 r. Największa liczba komputerów wykorzystywana była przez biblioteki w województwach: mazowieckim (5,1 tys.), śląskim (3,6 tys.) oraz małopolskim (2,9 tys.). Najmniejsze skomputeryzowanie bibliotek i filii występowało na terenie województwa lubuskiego (1,2 tys.), świętokrzyskiego i opolskiego (1,1 tys.) oraz podlaskiego (1,0 tys.). Dostęp do Internetu posiadało 33,0 tys. bibliotek (w roku 2009 – 28,7 tys. bibliotek).

Źródłem informacji wykorzystanych w opracowaniu były wyniki badań prowadzonych przez Główny Urząd Statystyczny na formularzach: K-01 Sprawozdanie z działalności artystycznej i rozrywkowej, K-02 Sprawozdanie z działalności muzeum i instytucji paramuzealnej, K-03 Sprawozdanie biblioteki publicznej, K-05 Sprawozdanie z działalności wystawienniczej, K-08 Sprawozdanie kina.